

Elif

Zo stil ik kan, sluip ik met een sporttas vol kleren de trap af naar beneden. Het hout kraakt. Mijn hart klopt. Ik wil niemand wakker maken thuis.

Onder aan de trap, onder de kapstok, staan de schoenen van mij, mijn broer, mijn twee kleine zusjes, mijn vader en mijn moeder. Ik ga op de onderste tree zitten en trek mijn gympen aan. Dan haal ik mijn jas van de kapstok. Savaş vindt hem veel te kort. Als ik mijn armen optil, is er een stukje blote huid te zien. Savaş is mijn broer. Hij bemoeit zich nogal graag met mijn leven. Hij houdt voortdurend in de gaten of ik de jongens niet te veel uitdaag. Met mijn haar, mijn kleding, mijn make-up.

Ik zoek in de zakken van zijn leren jack. In de binnenzak vind ik de sleutels van zijn scooter. Een bliksemflits licht op in het raam boven de voordeur. Onder mijn voeten ritselen reclamefolders. Ik open de voordeur. De wind krijgt er onmiddellijk vat op. De deur slaat krakend open. Ik luister. Een aanrollende donder. In huis blijft het stil. Ik til de sporttas over mijn schouder, sluit zacht de deur en stap de tuin in. Daar is de wereld. Ik voel een tochtvlaag door mijn dunne broek. Het ergste onweer is voorbij. De regen valt nu in mieziger draadjes. In de verte trekt de onweersbui verder.

Ik duw de scooter van Savaş van zijn standaard, de voortuin uit. Het ding is zwaar. De tas hangt ongemakkelijk aan mijn schouder.

Aan het eind van de straat zie ik een krantenjongen fietsen. Ik hoor zijn bagagedrager rammelen als hij de stoep op butst. Ik wist niet dat er al zo vroeg kranten worden bezorgd. Het is eigenlijk nog nacht. Het blauwe uur, zoals sommige mensen het noemen. Dat blauwe, dat klopt wel, want het voelt alsof mijn keel wordt dichtgeknepen en het lijkt alsof ik geen adem meer kan halen.

Ik duw de scooter van mijn broer de straat uit. Pas om de hoek durf ik de motor te starten.

Ik rijd zo snel ik kan naar het huis van Najima, mijn beste vriendin. Ik huil. Mieziger tranen vermengen zich met de regen.

Als ik twintig minuten later bij Najima de tuin in rijd, is het droog en breekt er een waterig zonnetje door. Najima en haar familie brengen de laatste tassen naar hun bus.

Najima slaat een arm om me heen en grijnst. Ze zegt niks tegen me. Ze weet dat je soms gewoon je mond moet houden.

'Elif gaat toch mee,' zegt ze tegen haar moeder. Haar moeder kijkt me aan. Dezelfde grijns als haar dochter.

'Gezellig,' zegt ze. Ze draait zich om en roept tegen de tweeling van tien: 'Opschuiven!' De jongens doen wat ze zegt en kijken dan naar mij. 'Bek houden,' sist Najima ze toe.

Een kwartier later zit ik in de volgeladen bestelbus. Samen met Najima, haar vader, haar moeder, haar oudere broer, de tweeling en een tweedehands koelkast om te verkopen op de markt, rijden we de snelweg op. Wonderlijk wat er allemaal in zo'n busje past.

Ik ga deze zomer met hen mee. Naar Marokko. Daar kan ik nadenken. Daar kan ik op adem komen en mijn toekomst nog een beetje uitstellen.

Pas bij de Belgische grens, als de moeder van Najima begint met bidden, omdat ze bang is dat de bus te zwaar beladen is en we zullen worden tegengehouden aan de grens, bedenk ik me dat ik de scooter van Savaş niet op slot heb gezet.

Ik hoop maar dat Savaş hem op tijd in de tuin bij Najima terug vindt. Het zal toch zeker de eerste plek zijn waar hij gaat zoeken, als hij ontdekt dat ik en zijn scooter niet meer thuis zijn?

Ik leun met mijn hoofd tegen het raam. Moet ik een bericht sturen? Ben ik ver genoeg weg om te laten weten waar ik ben? Nee. Ik moet volhouden nu. Ik ben niet zomaar weggevlucht. Ik bedonder Savaş niet zomaar. Zijn lontje is nog korter dan de eerste baardharen op zijn wang. Hij zal mij niet begrijpen. En mijn keuze al helemaal niet. Dit wordt mijn zomer. En van niemand anders. Ik doe mijn ogen dicht en dommel in slaap.

Precies een jaar geleden is het dat mijn leven totaal op zijn kop werd gezet. Ik was met mijn familie in ons Turkse huis in Dalyan. Wij wonen in een rijtjeshuis in zo'n typisch Nederlandse straat, maar zodra de zomervakantie begint, noemen wij ons vrijstaande huis in Turkije thuis. Dan zijn niet alleen mijn ouders, mijn broer en mijn zusjes mijn familie, maar ook alle ooms en tantes, aangetrouwden, neven, nichten. Mijn Turkse familie is zo groot dat we nauwelijks herkenbaar zijn op de foto van ons familieportret, dat we allemaal ergens thuis hebben opgehangen.

Het was warm die zomer. Zelfs de nachten waren te kort om echt verkoeling te brengen. Wij, de jongste neven en nichten, brachten de avonden tot laat door op ons dakterras. Onze mobieltjes hadden geen bereik. Er was geen internet. We kletsten met elkaar, speelden poker en dronken sterke thee met veel suiker. Straathonden slenterden over de zandwegen achter de huizen. In het bleke licht van de maan zagen ze eruit alsof ze uit grote stukken karton waren geknipt.

Het was die zomer dat mijn vader het in zijn hoofd haalde dat ik zou trouwen.

Hij hoorde van zijn broer dat mijn nichtje ongehuwd zwanger was geraakt.

Wij wisten dat al lang, omdat de neven en nichten die studeerden op universiteiten ons op Facebook op de hoogte hielden van wat er in ons Turkse thuis allemaal gebeurde.

Maar de generatie van onze ouders moest het nog ontdekken door goed te kijken. De groeiende buik van mijn nicht was op een dag niet meer te verbergen geweest.

Ik had met mijn nichtje te doen. In Dalyan was het een schande om op die manier zwanger te raken en mijn oom was in alle staten.

Mijn vader bracht avonden lang door met zijn broer. Ik dacht om hem er van te overtuigen dat het allemaal niet zo erg was. Dat dat soort dingen in Nederland niet zo'n schande waren. Maar het tegendeel was waar. Mijn oom overtuigde mijn vader. Straks zou mij hetzelfde als mijn nichtje overkomen. Ik moest trouwen.

Mijn mond viel open toen hij het me vertelde.

Ik was zo verbaasd dat ik eerst geen woord meer uit kon brengen. Ik staarde mijn vader aan. Hij probeerde vriendelijk te kijken en mijn moeder, die naast hem stond, zei dat het echt beter was. Dat liefde zou groeien zoals de jaarringen om een boom. Dat ik niet bang moest zijn. Dat verliefd zijn iets anders is dan bij elkaar zijn uit liefde. Dat soort dingen.

Het eerste dat ik zei was: 'Ik slik de pil!', maar dat waren precies de verkeerde woorden. De glimlach die mijn vader geprobeerd had te tonen, verdween. Als mijn vader en mijn broer kwaad zijn, dan lijken ze net tekenfilmfiguurtjes. Ze veranderen eerst van kleur en dan komt er een donderende stem achteraan. Vlak voor de donder, gilte ik: 'Ik trouw niet met een onbekende!' en stormde de kamer uit, de trappen op naar het dakterras.

De wind blies haar lauwe adem in mijn gezicht. De bastonen uit de bars aan de kust dreunden door de nacht. Een straathond blafte. Mijn hartslag bonkte in mijn hoofd. Ik kon me niet herinneren ooit zo kwaad te zijn geweest.

Daar, in de verte, in de discotheken op de boulevard, vlijen dronken Engelse vakantiemeisjes in korte rokken hun dijen tegen de donkere mannen. Zij wilden wel. Zij wel. Maar ik niet. Geen interesse. Ik trouw niet met iemand die mijn vader voor me heeft uitgezocht. Is hij nou helemaal gek geworden?! Ik ben opgegroeid in Nederland. Ik leef niet in de middeleeuwen! Ik smiet met kracht een steen uit de bloembak op de straat beneden. Een paar honden renden er onmiddellijk naar toe. Eet maar, domme beesten. Net als ik een steen in je maag. Ik bleef lang in een stoel zitten op het dakterras. Mijn ergernis nam nauwelijks af. Mijn bezorgdheid groeide.

Achter de bergen koekeloerde alweer een nieuwe dag. De nacht was voorbij. Met de zon zou de hitte weer komen. De woede van mijn vader zou voorlopig niet bekoelen. Ik kon maar beter rustig afwachten. Ik stond op. Mijn spieren deden pijn van het lange zitten. De maan keek me zonder knippen met haar ene oog aan.

Güle, güle, ay*. Dag bleke maan. Sterf maar.

Vanaf dat moment was er altijd wel iemand van de familie bij me in de buurt. Alsof mijn vader instructies had gegeven om me in de gaten te houden. Vooral mijn broer, die normaal nooit interesse in mijn leven heeft, hing opvallend vaak bij mij in de buurt rond. Mijn vader had hem misschien een extra zakcentje gegeven, want zijn motivatie om iets vol te houden was nog nooit zo groot geweest.

Ik kon er niet onderuit. Ik moest de jongen, die mijn vader voor me had uitgezocht, ontmoeten. De jongen aan wie mijn vader mij had beloofd.

Ik was nog steeds niet van plan om aan de wens van mijn vader te gehoorzamen, maar ik dacht: eerst maar deze zomer uitzitten. Thuis, in Nederland, zou hij wel inzien dat zijn idee belachelijk en ouderwets was.

Het zou in ieder geval een goed verhaal zijn. Als Najima dit zou horen...

Dus ging ik. Met mijn ouders naar het huis van Ibrahim. Misschien zat er nog een hilarisch verhaal in voor op school.

Het Turks dat ze met elkaar spraken was te moeilijk voor mij. Ik dronk met een kwaad hoofd mijn thee. Ik dacht aan Najima. Aan haar liefde voor Akwasi. Zij wist al een half jaar haar relatie voor haar ouders te verbergen. Haar broer hielp haar daarbij. Als ze Akwasi wilde zien, dan vroeg ze hem naar het huis van haar broer te komen. Dat zou mijn broer nooit goed vinden. Savaş deed er alles aan om Turk te zijn. Hij voelde zich geen Nederlander, ook al was hij in Nederland geboren. Hij zei altijd dat hij terug zou gaan. Hij beloofde daar een huis te bouwen als hij genoeg geld had verdiend. Hij zou mijn ouders meenemen naar huis. Zijn leven zou pas echt beginnen als hij Nederland de rug toe kon keren. Hij worstelde er mee dat hij in Nederland altijd 'de Turk' was en hij wilde maar niet inzien dat hij ook hier in Turkije altijd een buitenlander zou zijn. Als hij maar goed zijn best deed, als hij de taal maar goed sprak, als hij de tradities maar onderhield, dan zou hij vanzelf het etiketje 'allochtoon' hier in Dalyan verliezen.

Ik hield van Nederland. Ik voelde me er thuis. Ik had daar vriendinnen. Turkije betekende voor mij vakantie, geen toekomst. Savaş verafschuwde zijn verkaasde zusje. Hij verafschuwde het dat ik net als de Nederlandse meisjes make-up droeg, dat ik vriendjes had,

dat ik geen hoofddoek droeg en de krullen uit mijn haar föhnde. Van hem kon ik geen hulp verwachten.

Het huis was heet. De thee was lauw en veel te zoet. De moeder van Ibrahim keek me onophoudelijk aan met haar scherpe ogen. Ze keurde me. Mijn moeder prikte me soms een spitse ellenboog tussen mijn ribben. Dan forceerde ik een glimlach.

Toen werd ik naar de keuken gestuurd.

En daar stond hij. Ibrahim. Tegen de tafel geleund. Ongemakkelijk. Een voorzichtige glimlach op zijn gezicht. Die jongen zag er niet uit als de jongen in mijn hoofd die ik van plan was te gaan haten. Zijn schuifelende voeten. Zijn handen in zijn spijkerbroek. Zijn lange wimpers. Hij bood me een sigaret aan. Het kippenvel op mijn armen koelde mijn oververhitte hersens onmiddellijk af. Ik kon het geluid van stoom bijna horen. Daar had ik niet op gerekend! Niet doen, Elif, dacht ik bij mezelf, maar ik glimlachte al naar hem.

We rookten. Ik verbaasde me dat hij dat gewoon in de keuken van zijn ouders deed. We zeiden niet veel. Maar steeds als onze blikken elkaar kruisten, glimlachten we. Ik kreeg die domme grijns gewoon niet van mijn gezicht af.

Uithuwelijken is belachelijk. Ik bleef mijn vader de hele weg naar huis kwaad aankijken wanneer ik daar de gelegenheid voor had. Ik weigerde met hem te praten. Mijn moeder probeerde te bemiddelen. Haar vader had haar ook aan een prachtige man gekoppeld. Gekoppeld! Ik ben geen treinwagon! Ik liet mijn leven niet bepalen door wat mijn vader had bedacht. Uit principe niet. Ik mocht erover nadenken, zei hij. Maar als deze jongen het niet zou worden, zou hij een nieuwe kandidaat voor me zoeken.

Maar er knaagde ook iets in mijn hoofd. Die jongen in de keuken, alleen al bij de gedachte aan hem, kwam die domme grijns weer terug op mijn gezicht. Als ik 'nee' zou zeggen, zou er een ander meisje uit Dalyan zijn, uit een andere familie...

Ik zou Ibrahim nooit echt leren kennen. Waarom dacht ik dit? Ik had nog geen half woord met die jongen gewisseld. Waarom maakte ieder ander meisje uit Dalyan mij zo jaloers als ik dacht aan een afwijzing van hem?

De zomer ging voorbij. We gingen terug. Naar Nederland. Ik had Ibrahim na dat eerste bezoek nog een paar keer gezien. Ik was verliefd. Ik had zijn e-mailadres. Hij had mijn hart. Hij zou gaan studeren, in Istanbul. We zouden mailen. We zouden trouwen. Nu nog niet meteen, maar zodra ik eindexamen had gedaan. Ik zou ook in Istanbul gaan wonen.

Najima begon meteen te gillen. 'Wat?' riep ze, 'trouwen? Je bent nog niet eens achttien! Voel jij je wel helemaal lekker?'

Ze keek me aan. Ernstig. Ik lachte, maar Najima niet.

'Elif, dat moet je echt niet doen hoor. Elif? Shit. Je gaat het doen, hè? Je hebt "ja" tegen je vader gezegd. Dat meen je niet! Elif!'

'Als jij met Akwasi zou moeten trouwen om hem niet te verliezen, zou je dat doen?' vroeg ik haar.

'Dat is anders.'

'Waarom is dat nou weer anders?!'

Ik schreeuwde. Ik wilde met mijn stemvolume Najima overtuigen. En misschien wilde ik ook mezelf overtuigen.

Het was een overhaast idee. Volgende zomer verloven en na mijn eindexamen naar Istanbul vertrekken. Volkomen idioot als ik er verstandig over nadacht. Natuurlijk zou ik nog niet trouwen. Ik kon mijn vader heus wel op andere gedachten brengen.

Maar Ibrahim opgeven wilde ik ook niet.

Hij mailde vaak en soms belde hij me. Zijn stem trok me zijn leven in. Dan voelde ik me het hoofdpersonage in een romantische film. Dan zag ik mezelf in Istanbul op het vliegveld aankomen. Dan zag ik hoe Ibrahim naar me toe rende, me optilde en me kustte. Dan leek de wereld niet groter dan een olijf en kon ik haar in één hap opeten.

Maar als de dagen verstreken en ik weer gewoon naast Najima door de Hollandse kou naar school fietste, dan spoelde de regen die romantische ideeën uit mijn hoofd.

Dan werd ik bang van de gedachte om mijn vrienden achter te laten, om alleen te zijn in een onbekende stad, om mijn familie alleen in de vakanties te zien. Dan groeide de wereld met elke minuut. Dan leek Istanbul meer dan een leven verder te liggen.

Vaak vroeg Najima 's ochtends als ik haar ophaalde met de fiets: 'En? Ga je wel of ga je niet?' Het werd een vast grapje tussen ons. Maar als ik te serieus sprak over mijn plan om te vertrekken, werd ze altijd ernstig en zei ze dat ik het niet moest doen, dat het verkeerd was en dat ze zeker wist dat ik spijt zou krijgen.

Maar hoe kon zij zo zeker weten dat de beslissing om te gaan de verkeerde was?

Ik begreep best dat ze tegen uithuwelijken was. Daar was ik zelf ook tegen.

Maar de liefde die ik voelde was zo echt. Kon dat verkeerd zijn? Zou ik echt spijt krijgen? Of zou het waar zijn wat mijn moeder zei? Zou de liefde alleen maar meer groeien? Had Allah mij Ibrahim gegeven en zou zijn afwijzing mijn ongeluk betekenen?

Ik piekerde me suf. Ik mailde en belde met Ibrahim. En het jaar ging sneller voorbij dan me lief was.

Eerst wilde ik niet trouwen. Toen wilde ik wel trouwen. Ten slotte durfde ik niet meer te trouwen. Ik kreeg het op mijn heupen van het idee. En niet alleen op mijn heupen. Ik kreeg het op al mijn scharnierpunten. Ik blokkeerde. Ik werd bang. En een jaar later, na heel veel mails, beloftes en toekomstplannen, na mijn definitieve 'ja' aan mijn ouders, vlak voor de zomer dat ik Ibrahim terug zou zien en wij ons zouden verloven, besloot ik niet te gaan.

'Zo, jij kunt slapen zeg,' lacht de moeder van Najima als ik wakker word.

'Wil je een broodje?' en ze reikt me een boterham aan.

'Waar zijn we?' vraag ik. Mijn nek voelt stijf door de houding waarin ik heb geslapen.

'We zijn al halverwege Frankrijk,' zegt Najima. 'We gaan er zo even uit voor koffie en thee.'

Ik kijk op het display van mijn telefoon.

Ik heb twaalf oproepen gemist. En drie berichten in mijn inbox.

'Waar zit je?' Bericht 1.

'Bitch, waar is mijn scooter?' Bericht 2.

En het laatste bericht: 'Ik maak je dood.'

Ik heb er zin in. Marokko.

Willem

Ik zie een meisje een scooter de straat uit duwen. Zij is het. Elif. Mijn knieën knikken.

Ik ben in haar straat. Zij is het. Dat moet wel. Wat doet ze? Dat is toch de scooter van haar broer? Ik prop de krant, die ik in mijn hand heb, snel in de brievenbus en draai mijn fiets op het smalle tuinpad.

In de verte zie ik het weerlichten.

De grote fietstas vol kranten blijft hangen achter het lage hekje als ik de straat op wil rijden.

Ik vloek zacht en ruk mijn fiets los.

Het is nu of nooit. Godsamme. Daar loopt ze. Ik moet achter haar aan. Ik zie Elif de scooter de hoek om duwen. Wat doet ze toch?

Zo snel ik kan fiets ik haar richting uit. Als ik de hoek om ben, zie ik nog net hoe ze de scooter start en wegrijdt.

'Wacht!' schreeuw ik. 'Elif! Wacht!'

Elif, het mooiste meisje uit de klas. En ik... ik...

Ik ben die jongen met dat hoofd. Dat klinkt misschien raar, maar als ik iets ben, dan ben ik mijn hoofd. Sommige mensen bij mij op school zijn de kleur van hun haar, dat waar ze goed in zijn, of hun afkomst. Sandra is 'die ginger,' Manon 'die mooie,' Steven is 'die skater,' Savaş is 'de Turk.' En ik ben die met dat hoofd. En hoewel ze het nooit zeggen in mijn bijzijn, weet ik hoe ze achter mijn rug om over mij praten.

Mijn lichaam is wel oké, maar boven mijn schouders begint mijn ongeluk. De zeven gebreken heb ik ze in mijn hoofd genoemd.

Op de eerste plaats is mijn kaak te klein. Op de tweede plaats komen mijn tanden; die zijn juist te groot. Dan, op de derde plaats, heb ik vier kiezen te weinig. Een aangeboren erfenis van mijn vader. Op de vierde plaats staan mijn snijtanden, die verstopt zitten achter mijn voortanden.